

Dokument s plenarne sjednice

A9-0383/2023

1.12.2023

IZVJEŠĆE

o povećanju inovacijske, industrijske i tehnološke konkurentnosti povoljnim okruženjem za start-up i scale-up poduzeća
(2023/2110(INI))

Odbor za industriju, istraživanje i energetiku

Izjestiteljica: Tsvetelina Penkova

SADRŽAJ

	Stranica
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	3
OBRAZLOŽENJE	13
PRILOG: SUBJEKTI ILI OSOBE OD KOJIH JE IZVJESTITELJICA PRIMILA INFORMACIJE	15
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU	16
KONAČNO POIMENIČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU	17

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o povećanju inovacijske, industrijske i tehnološke konkurentnosti povoljnim okruženjem za start-up i scale-up poduzeća (2023/2110(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članke od 101. do 109. te članak 173. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),
- uzimajući u obzir Protokol br. 27 uz Ugovor o Europskoj uniji i UFEU o unutarnjem tržištu i tržišnom natjecanju,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 22. studenoga 2016. naslovljenu „Budući predvodnici u Europi: inicijativa za novoosnovana i rastuća poduzeća” (COM(2016)0733),
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa, o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i širenje rezultata te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1290/2013 i (EU) br. 1291/2013¹ (Uredba o programu Obzor Europa),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 5. svibnja 2021. naslovljenu „Ažuriranje nove industrijske strategije za 2020.: izgradnja snažnijeg jedinstvenog tržišta za oporavak Europe” (COM(2021)0350),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 5. srpnja 2022. naslovljenu „Novi europski program za inovacije” (COM(2022)0332),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 22. studenoga 2022. o provedbi Europskog vijeća za inovacije²,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. srpnja 2023. o stanju MSP-ova o Uniji³,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 12. rujna 2023. o paketu olakšica za MSP-ove (COM(2023)0535),
- uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,
- uzimajući u obzir izvješće Odbora za industriju, istraživanje i energetiku (A9-0383/2023),

¹ SL L 170, 12.5.2021., str. 1.

² SL C 167, 11.5.2023., str. 8.

³ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2023)0294.

- A. budući da, unatoč tome što su institucije EU-a objavile razne komunikacije o start-up poduzećima, još nisu donesene konkretne definicije start-up i scale-up poduzeća;
- B. budući da start-up i scale-up poduzeća obilježavaju ograničeni kadrovski resursi i relativno ograničena sposobnost poštovanja složenih regulatornih režima ili postupaka financiranja; budući da se njihove poslovne potrebe i posebni izazovi često razlikuju od onih etabliranih malih i srednjih poduzeća (MSP-ova);
- C. budući da je na temelju Uredbe o programu Obzor Europa osnovano Europsko vijeće za inovacije,
- D. budući da je Komisija uspostavila razne inicijative usmjerene na promicanje poduzetništva, inovacija i digitalne transformacije u EU-u, kao što su inicijativa za start-up i scale-up poduzeća, pregled pokazatelja ekoloških inovacija, zajednice znanja i inovacija, europska platforma za suradnju klastera, digitalno desetljeće i strategija jedinstvenog digitalnog tržišta, kao i programe financiranja namijenjene za inovacije u područjima drugih politika;
- E. budući da postoje primjetne povijesne razlike između investicijske kulture u Europi i u drugim krajevima svijeta, posebno u pogledu poduzetničkog kapitala i ulaganja poslovnih anđela;
- F. budući da je EU predan poboljšanju svoje industrijske i tehnološke konkurentnosti na globalnom tržištu i stvaranju otpornih i diversificiranih opskrbnih lanaca te predvođenju u zelenoj i digitalnoj tranziciji i da stoga prepoznaje potrebu za poboljšanjem svojeg položaja kontinuiranim podupiranjem rasta start-up i scale-up poduzeća jer ona mogu potaknuti inovacije i promicati ciljevi zelene i digitalne tranzicije;
- G. budući da EU prepoznaje potencijal start-up i scale-up poduzeća za poticanje inovacija, gospodarskog rasta i otvaranja radnih mjesta u EU-u, rješavanje društvenih izazova, promicanje održivosti i doprinos ciljevima utvrđenima u europskom zelenom planu, programu Digitalna Europa, novoj europskoj inovacijskoj agendi i ažuriranoj industrijskoj strategiji EU-a;
- H. budući da je poticanje međusektorskih inovacija, suradnje i razmjene znanja među različitim sektorima nužno za ostvarivanje kreativnosti, učinkovitosti i transformativnog rasta u okruženju start-up i scale-up poduzeća;
- I. budući da start-up i scale-up poduzeća trenutačno koče izostanak integracije jedinstvenog tržišta, razlike u regulativi i prekomjerna administrativna opterećenja; budući da europska konkurentnost zaostaje za drugim razvijenim gospodarstvima, što ugrožava potencijal Europe za stvaranje rasta i blagostanja;
- J. budući da slabljenje pravila o državnim potporama i tržišnom natjecanju u Uniji može dovesti do rizika od povećanja prepreka ulasku, posebno start-up i scale-up poduzeća, na tržište, i do ometanja konkurentne raspodjele kapitala na temelju zasluga;
- K. budući da je poticanje uključivog ekosustava start-up poduzeća od presudne važnosti jer raznolikost u timovima i na vodećim položajima služi kao katalizatora inovacija, kreativnosti i otpornosti;

- L. budući da su snažna digitalna infrastruktura i sveprisutna povezivost temeljni preduvjeti i ključni pokretači uključivih digitalnih inovacija za start-up i scale-up poduzeća; budući da u tom pogledu postoje znatne regionalne razlike unutar EU-a; budući da postoji potreba za daljnjim ulaganjima u digitalnu infrastrukturu i njezinim napretkom kako bi se držao korak s tehnologijama koje se razvijaju te kako bi se omogućilo da EU ostane predvodnik u inovacijama na globalnoj razini;
- M. budući da se u izvješću o stanju digitalnog desetljeća za 2023.⁴ naglašava činjenica da je potreban veći napredak u digitalnoj transformaciji poduzeća, posebno u pogledu uvođenja umjetne inteligencije, velikih podataka i računalstva u oblaku;
- N. budući da je sposobnost inoviranja, prilagodbe i utvrđivanja nedostataka na tržištu kako bi se potrošačima pružili konkurentni proizvodi ili usluge u razmjerima koji su u konačnici profitabilni središnji aspekt uspješne poduzetničke aktivnosti; budući da za tvorce politika to znači da je najučinkovitije djelovanje za promicanje start-up i scale-up poduzeća u Uniji podupiranje povoljnog regulatornog okruženja koje olakšava ulazak na tržište, širenje poslovanja i pristup kapitalu, s ciljem poticanja inovacija, promicanja zdravog tržišnog natjecanja i osiguravanja maksimalne koristi za potrošače;

Definicije pojmova

1. poziva Komisiju da u tijesnoj suradnji s državama članicama predloži usklađene i široke definicije start-up i scale-up poduzeća temeljene na prilagodljivosti te da pritom vodi računa o tome na koji se način ona razlikuju međusobno i o njihovu konkretnom statusu u odnosu na MSP-ove kako bi se spriječilo nenamjerno isključivanje start-up i scale-up poduzeća zbog ograničavajućih definicija;
2. poziva Komisiju da definira start-up i scale-up poduzeća unutar MSP-ova te da tu definiciju koristi u kontekstu politike i statistike;
3. zabrinut je zbog toga što nedonošenje odgovarajućih definicija može ugroziti učinkovitost postojećih politika i zakonodavstva; napominje da se start-up poduzeća i MSP-ovi, iako imaju određene interese koji se preklapaju, znatno razlikuju nakon što uđu u fazu prikupljanja sredstava, fazu rasta i fazu zrelosti; također ističe da se start-up poduzeća suočavaju s nesigurnošću i visokim rizikom od neuspjeha te da se oslanjaju na ekosustave i različite kategorije ulagača; stoga smatra da jednostavna kategorizacija start-up poduzeća kao malih i srednjih poduzeća ograničava njihov rast, pristup tržištima i mogućnosti ulaganja;
4. uvjeren je da će zasebne definicije povećati mogućnosti za potporu u obliku mjera prilagođenih posebnim potrebama i značajkama start-up i scale-up poduzeća poboljšavajući njihov pristup europskim tržištima kapitala i privatnim ulagačima; poziva Komisiju i države članice da dodatno koordiniraju svoje napore i privuku privatni kapital u start-up i scale-up poduzeća kako bi prebrodila uzastopne „doline smrti” i popunila predmetne praznine; poziva Komisiju da razvije sveobuhvatnu europsku strategiju za start-up i scale-up poduzeća kojom bi se promicale inovacije i odgovorilo na izazove s kojima se suočavaju pojedinačni inovatori, osnivači i start-up i scale-up poduzeća u EU-u;

⁴ Europska komisija, „[Izvješće o stanju digitalnog desetljeća za 2023.](#)”, 27. rujna 2023.

Pristup financiranju

5. naglašava izazove s kojima se suočavaju europska start-up poduzeća pri pristupu financiranju, uključujući poteškoće u brzom rastu poduzeća diljem Europe; potiče vlade, financijske institucije i privatne ulagače da surađuju i razviju strategije za poticanje kulture ulaganja koja je otpornija na rizike;
6. ističe da zakašnjela plaćanja znatno utječu na novčani tok za start-up i scale-up poduzeća; napominje da se digitalna rješenja mogu koristiti kako bi se olakšalo povećanje transparentnosti računa i brže plaćanje računa;
7. ističe ulogu institucijskih ulagača, kao što su mirovinski fondovi i osiguravajuća društva, i traži da im se omogući ulaganje većeg dijela njihovih portfelja u poduzetnički kapital i ulaganja u ranoj fazi jer bi se time osigurao ključan izvor dugoročnog financiranja za start-up poduzeća; podsjeća da je cilj provedbe Direktive (EU) 2019/1023⁵ o okvirima za preventivno restrukturiranje i pružanju druge prilike promijeniti kulturu nesklonosti riziku u Europi;
8. podsjeća na katalitičku ulogu koju ciljana javna potpora, u obliku bespovratnih sredstava, zajmova ili kreditnih jamstava, ima u rješavanju problema manjka financijskih sredstava za start-up i scale-up poduzeća kada su privatna ulaganja nedostupna ili nedostupna; smatra da bi korištenje instrumenta politike koji se odnosi na vlasnička ulaganja od strane javnih institucija EU-a trebao ostati iznimka i da bi se njime, kao opće vodeće načelo, trebali rješavati samo problemi nefunkcioniranja tržišta; očekuje od Komisije da pri ocjenjivanju izuzeća od pravila o državnim potporama, pravila o kontroli koncentracija i slabljenja odredbi politike tržišnog natjecanja u najvećoj mogućoj mjeri vodi računa o interesima start-up i scale-up poduzeća u pogledu konkurentnog pristupa tržištu;
9. naglašava da se u tržišnim gospodarstvima primarni mehanizam za financiranje potreba poduzeća za kapitalom, uključujući potrebe start-up i scale-up poduzeća, temelji na tržištima privatnog duga i vlasničkog kapitala; poziva na dovršetak unije tržišta kapitala kako bi se mobilizirao privatni kapital i poboljšalo prekogranično kretanje takvog kapitala unutar Unije; poziva na sveobuhvatan pristup hvatanju u koštac s regionalnim razlikama i preprekama koje ometaju pristup financiranju u europskom ekosustavu start-up poduzeća, uz vođenje računa o različitim financijskim okruženjima u državama članicama i regijama;
10. poziva Komisiju da podrži i olakša sudjelovanje inovativnih start-up i scale-up poduzeća u programima financiranja EU-a te da osigura lakši pristup i jednostavnije postupke prijave za programe financiranja i natječaje EU-a, kao i bolji, brži i lakši tok tih sredstava; prepoznaje trenutačno financijsko okruženje u kojem se start-up poduzeća suočavaju s poteškoćama u pristupu ciljanom financiranju preko bespovratnih sredstava, jamstava i zajmova zbog birokratskih prepreka i duljih razdoblja čekanja nakon odobrenja bespovratnih sredstava; ističe potrebu da se postojeća struktura financiranja

⁵ Direktiva (EU) 2019/1023 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o okvirima za preventivno restrukturiranje, otpustu duga i zabranama te o mjerama za povećanje učinkovitosti postupaka koji se odnose na restrukturiranje, nesolventnost i otpust duga i o izmjeni Direktive (EU) 2017/1132 (Direktiva o restrukturiranju i nesolventnosti) (SL L 172, 26.6.2019., str. 18.).

EU-a prilagodi posebnim zahtjevima start-up poduzeća kako bi se osiguralo da relevantna financijska potpora ne podliježe nepotrebnom administrativnom opterećenju; posebno naglašava da je potrebno ubrzati isplatu odobrenih sredstava, čime bi se smanjilo razdoblje čekanja između odobrenja bespovratnih sredstava i njihova primitka;

11. uviđa da su kulturnim i kreativnim sektorima i industrijama zbog njihovih jedinstvenih potreba potrebni dostupni i prilagođeni financijski mehanizmi; poziva na ciljano financiranje start-up i scale-up poduzeća u kulturnim i kreativnim sektorima i industrijama;
12. potiče države članice i Komisiju da prednost daju ulaganjima u digitalnu infrastrukturu u urbanim i ruralnim područjima te da zauzmu pristup promišljanja budućnosti kojim se podupiru rast i održivost start-up i scale-up poduzeća, uz istodobno jačanje digitalnog vodstva Europe;
13. poziva Komisiju i države članice da procijene prepreke s kojima se start-up i scale-up poduzeća suočavaju u pristupu financiranju i prilagode postupke podnošenja zahtjeva za financiranje na način da se omogući jednostavniji pristup financiranju; poziva na usmjeravanje napora na ubrzano usklađivanje tržišta kapitala diljem Unije;
14. potiče Komisiju da poboljša mehanizme financiranja start-up i scale-up poduzeća, uključujući javnu nabavu i dodjelu bespovratnih sredstava, zajmova, jamstava i skupnog financiranja i da pritom vodi računa o tome da ne istisne privatna ulaganja; potiče Komisiju da preusmjeri postojeća sredstva kako bi se učinkovitije usmjerila na europska start-up i scale-up poduzeća, među ostalim putem posebnog poziva na podnošenje projekata za duboku tehnologiju i zelenu tehnologiju; ističe potrebu za razvojem dobrovoljnog paneuropskog sustava upućivanja kredita za start-up i scale-up poduzeća kojima su odbijeni bankovni zajmovi; naglašava potrebu za proširenjem inicijativa kao što je VentureEU kako bi se dugoročno privukla veća privatna ulaganja u start-up i scale-up poduzeća; odlučno poziva Komisiju da potakne države članice da povećaju poticaje za ulaganja poslovnih anđela i ulagača u ranoj fazi; poziva Komisiju da ispita relevantne najbolje prakse diljem EU-a i pruži preporuke za promicanje zajedničkog okvira;
15. potiče vladine agencije i privatne ulagače da start-up i scale-up poduzećima pruže usmjerenija bespovratna sredstva i zajmove s niskim kamatnim stopama u različitim fazama rasta, uz istodobno održavanje konkurentnih mehanizama raspodjele kapitala i krajnje oprezno postupanje kako se ne bi istisnula privatna ulaganja;
16. zalaže se za stvaranje poticaja i mehanizama financiranja za potporu međusektorskim projektima, čime bi se start-up i scale-up poduzećima omogućilo da istraže nekonvencionalnu suradnju i iskoriste raznoliko stručno znanje, posebno u područjima kao što su obnovljiva energija, biotehnologija, pametni gradovi te kulturni i kreativni sektori i industrije;

Europsko vijeće za inovacije

17. pozdravlja osnivanje Europskog vijeća za inovacije (EIC), čiji je cilj bespovratnim sredstvima i financijskim instrumentima podupirati inovativna start-up i scale-up poduzeća koja, unatoč valjanom poslovnom modelu, zbog nefunkcioniranja tržišta ne

moгу osigurati financijska sredstva; poziva na to da se u okviru Fonda Europskog vijeća za inovacije posebna pozornost posveti geografskoj ravnoteži; pozdravlja akcijski plan Europskog vijeća za inovacije za širenje sudjelovanja i opći cilj povećanja sudjelovanja zemalja u kojima je potrebno širenje sudjelovanja na najmanje 15 % financiranja u svim instrumentima EIC-a, u skladu s preporukom Odbora Europskog vijeća za inovacije; poziva Komisiju da u potpunosti provede mjere koje je preporučio Odbor Europskog vijeća za inovacije kako bi se osiguralo da Fond Europskog vijeća za inovacije ima istinski europski učinak;

18. ističe da Europsko vijeće za inovacije mora biti vjerodostojan akter na tržištu; podsjeća da bi ulaganja Europskog vijeća za inovacije trebala biti usmjerena na privlačenje privatnih ulagača, a ne na njihovo istiskivanje; s obzirom na povećanje aktivnost Europskog vijeća za inovacije poziva na donošenje jasne strategije za upravljanje Fondom Europskog vijeća za inovacije, među ostalim u pogledu metoda i kriterija za dodjelu kapitala i evaluaciju uspješnosti upravitelja fondova; cijeni visokokvalitetnu dubinsku analizu koju provodi Europska investicijska banka i potiče Komisiju da osigura održavanje te kvalitete u skladu s tržišnim standardima; pozdravlja i potiče napore koje Odbor Europskog vijeća za inovacije ulaže u proaktivno rješavanje sukoba interesa jasnim i transparentnim pravilima; pozdravlja kodeks ponašanja za konzultante koji nude usluge podnositeljima zahtjeva kao odgovor za pozive Europskog vijeća za inovacije;

Europska investicijska banka

19. potiče Grupu Europske investicijske banke (Grupa EIB-a), uključujući Europski investicijski fond, i nacionalne razvojne banke da pravedno povećaju financijsku potporu start-up i scale-up poduzećima, uključujući ona koja posluju u sektorima u nastajanju i sektorima s velikim potencijalom, posebno u područjima energetske i klimatske otpornosti EU-a te digitalne transformacije; primjećuje da brojna start-up poduzeća nisu dovoljno upoznata s ponudom EIB-a i ističe da su bolja komunikacija i naponi EIB-a u pogledu informiranja ključni kako bi se osiguralo da start-up i scale-up poduzeća u potpunosti iskoriste instrumente i financijsku potporu EIB-a;
20. posebno prepoznaje da Grupa EIB-a ima ključnu ulogu u osiguravanju financijskih instrumenata i resursa za potporu start-up i scale-up poduzećima u području čistih tehnologija diljem Unije; podržava posebnu potporu EIB-a u obliku zajmova za start-up i scale-up poduzeća uključenima u zelenu i digitalnu tranziciju kako bi se riješio problem manjka financijskih sredstava za ulaganja u infrastrukturu i proizvodne kapacitete, pod određenim uvjetima; ističe ključnu ulogu EIB-a u pogledu predanosti Unije europskom zelenom planu i Pariškom sporazumu;

Javna nabava

21. poziva na razvoj učinkovitih i transparentnih mehanizama kako bi se start-up i scale-up poduzećima koja za razliku od etabliranih poduzeća nemaju jednake pravne i administrativne kapacitete, rezultate ili iskustvo u interakciji s javnim upravama olakšao pristup ugovorima o javnoj nabavi i kako bi se potaknulo njihovo sudjelovanje u pružanju inovativnih rješenja za izazove u javnom sektoru;

Regulatorno opterećenje

22. pozdravlja cilj Komisije da se opterećenje povezano sa zahtjevima za izvješćivanje smanji za 25 % bez ugrožavanja ciljeva politike; smatra da bi Komisija u tom pogledu trebala uzeti u obzir posebna i strukturna ograničenja start-up i scale-up poduzeća kako bi se smanjio troškovni pritisak i promicala konkurentnost; poziva na uravnotežen pristup zakonodavstvu EU-a u pogledu poticanja rasta, poduzetništva i dvostruke tranzicije; poziva na dosljednu primjenu načela „počnimo od malih” u unutarnjim raspravama i u svim relevantnim zakonodavnim prijedlozima i političkim inicijativama;
23. ističe važnost racionalizacije i unaprjeđenja načela „samo jednom” za razmjenu podataka među upravama te načela „digitalizacija kao standard” u administrativnim postupcima, i to i na razini EU-a i na razini država članica; smatra da će standardizacija i digitalizacija postupaka i obrazaca, u skladu s tim načelima, znatno pomoći start-up i scale-up poduzećima dugoročnim smanjenjem administrativnog opterećenja; poziva Komisiju i države članice da ostvare napredak u provedbi tih načela;
24. poziva na donošenje propisa i okvira koji pogoduju start-up poduzećima i kojima se olakšava rast, prilagodljivost i prekogranično poslovanje start-up i scale-up poduzeća te se istovremeno jamči zaštita potrošača, privatnost podataka i pošteno tržišno natjecanje; naglašava važnost ograničavanja troškova usklađivanja za start-up i scale-up poduzeća; poziva Komisiju da proširi potporu malim i srednjim poduzećima te start-up i scale-up poduzećima radi snalaženja u složenoj regulativi, širenjem programa za promicanje pravnih klinika, na primjer u kontekstu digitalno-inovacijskih centara u okviru programa Digitalna Europa;
25. odlučno poziva Komisiju da razvije i donese „test za start-up poduzeća”, po uzoru na test za mala i srednja poduzeća koji je donijela 2021., kako bi se bolje procijenio učinak zakonodavstva usmjerenog na inovacije, financiranje i konkurentnost; prima na znanje prijedlog predsjednice Komisije da se uvede provjera učinka novog zakonodavstva EU-a na konkurentnost, koju bi trebao provoditi neovisni odbor; smatra da bi ta provjera učinka na konkurentnost trebala imati poseban okvir za start-up i scale-up poduzeća i MSP-ove kako bi se osiguralo da propisi potiču pokretanje novih poduzeća u Europi;
26. poziva Komisiju da ponovno ocijeni učinak koji će predstojeće zakonodavstvo usmjereno na MSP-ove, industriju i inovacije imati na start-up poduzeća, te da pritom uzme u obzir posebne potrebe i značajke tih poduzeća;
27. prima na znanje nove alate za bolju regulativu i načelo „jedan za jedan”; smatra da Komisija i države članice trebaju biti još ambicioznije u pogledu regulatornog pojednostavljenja i smanjenja troškova usklađivanja, među ostalim dosljednom primjenom prava EU-a u svim državama članicama i rješavanjem problema preklapanja propisa na jedinstvenom tržištu, posebno za start-up i scale-up poduzeća; smatra da je to pojednostavljenje ključno za poticanje inovacija i konkurentnosti;

Privlačenje talenata

28. naglašava da je hitno potrebno premostiti percipirani nedostatak talenata i stvoriti ekosustav u kojem su talenti ne samo dostupni u velikim brojevima, već i potpuno integrirani u tehnološki sektor; sa zabrinutošću napominje da EU u cjelini ima manje preddiplomskih studijskih programa u području umjetne inteligencije u odnosu na neke mnogo manje zemlje; smatra da postoji potreba za ciljanim pristupom na razini EU-a

kako bi se to ispravilo; u tom pogledu napominje da se akcijski plan za digitalno obrazovanje, inicijativa Europska sveučilišta i europski prostor obrazovanja u širem smislu mogu proširiti kako bi se dodatno olakšala uspostava strateške suradnje između akademskih ustanova i industrije te osiguralo da su osobe s diplomom dobro pripremljene i opremljene potrebnim vještinama koje zahtijeva dinamično tržište rada; poziva države članice da povećaju ulaganja u osposobljavanje i obrazovanje uvođenjem studijskih programa i tečajeva usmjerenih na poduzetničke i tehnološke vještine te da istodobno integriraju inicijative cjeloživotnog učenja za poduzetnike koji su već aktivni u tom sektoru, posebno za scale-up poduzeća;

29. potiče Komisiju i države članice da podrže inicijative kojima se promiču digitalne i industrijske vještine, suradnja, razmjena znanja, poduzetništvo i mentorstvo na svim razinama obrazovanja kako bi se pojedincima pružilo potrebno znanje i kompetencije za uspjeh u digitalnom dobu; podsjeća na važnost vještina u području znanosti, tehnologije, inženjerstva i matematike (tzv. vještine STEM) u tom pogledu;
30. potiče Komisiju i države članice da razviju kampanje osvještavanja za promicanje radnih mjesta u digitalnom i industrijskom okruženju, s posebnim naglaskom na privlačenju većeg broja talentiranih žena u tim sektorima;
31. potiče Komisiju da start-up i scale-up poduzeća obuhvati svojim programima za vještine i talente te da istakne mogućnosti koje ta poduzeća pružaju mladim osobama s diplomom, uključujući zapošljavanje; smatra da se za ostvarenje tih ciljeva mogu iskoristiti postojeći obrazovni programi i inicijative Unije, posebno Erasmus+;
32. naglašava da je u vrijeme tržišta rada EU-a s ograničenim kapacitetima za kvalificirane zaposlenike ključno olakšati zapošljavanje međunarodnih talenata; naglašava važnost zaštite načela nediskriminacije, promicanja raznolikosti i uključivosti u ekosustavu start-up i scale-up poduzeća, osiguravanja jednakih mogućnosti za sve, uključujući mlade, etablirane stručnjake i nedovoljno zastupljene skupine; u tom pogledu prima na znanje inicijativu Komisije za uspostavu baze talenata EU-a;

Pristup tržištu i tržišno natjecanje

33. uvjeren je da je stvaranje uvjeta kako bi inovativna poduzeća mogla poslovati u jednostavnom, jasnom i predvidljivom okruženju ključno za njihovu sposobnost rasta i širenja na jedinstvenom tržištu jer će prilika za pristup širem tržištu povećati njihovu sposobnost privlačenja ulagača; naglašava važnost političkih okvira kojima se olakšava i podupire suradnja, uklanjanjem prepreka koje nastaju zbog nedosljednih nacionalnih regulatornih sustava i pružanjem potrebnih poticaja za promicanje aktivnog sudjelovanja svih dionika u inovacijskom ekosustavu; poziva na uspostavu mehanizama za ublažavanje rizika povezanih s međunarodnim širenjem, kako bi se osiguralo da start-up i scale-up poduzeća imaju potrebnu potporu i smjernice za svladavanje nesigurnosti svojstvenih globalnim tržištima;
34. prima na znanje da je, prema alatu za pretraživanje Europskog ureda za patente nazvanom *Deep Tech Finder*, više od 10 % europskih start-up poduzeća koja su podnijela zahtjev registraciju europskog patenta već koristilo sredstva Europskog vijeća za inovacije; uvjeren je da je potrebno podići razinu osviještenosti o važnosti

intelektualnog vlasništva; smatra da je reforma patenta s jedinstvenim učinkom⁶ dobar primjer kojim se nastoji osigurati ujednačena zaštita u svim zemljama sudionicama, na temelju načela „sve na jednom mjestu”, smanjenjem administrativnog opterećenja i osiguravanjem dosljednosti sudske prakse; poziva države članice koje još nisu ratificirale Sporazum o Jedinstvenom sudu za patente da to učine u korist ekosustava start-up poduzeća;

35. prima na znanje ciljeve EU-a u pogledu Akta o industriji s nultom neto stopom emisija⁷ i poziva Komisiju da razmotri načine na koje bi se mogle predložiti dodatne inicijative kako bi se povećala konkurentnost europskih start-up i scale-up poduzeća uključenih u lance vrijednosti za tehnologiju s nultom stopom emisija i kako bi se doprinijelo njihovu položaju u globalnoj konkurenciji u području tehnologija s nultom neto stopom emisija; poziva Komisiju da u suradnji s državama članicama procijeni na koji način start-up i scale-up poduzeća mogu doprinijeti ciljevima EU-a u pogledu dekarbonizacije te da uzme u obzir njihovu ulogu u procesima planiranja kao što su nacionalni energetske i klimatski planovi;
36. naglašava potrebu za razvojem tehnološkog okruženja koje utjelovljuje i tržišno natjecanje i inovacije; smatra da se regulatorni mehanizmi moraju prilagoditi i razvijati u skladu s tehnološkim napretkom i promjenama na tržištu kako bi se očuvala konkurentnost i inovacije, posebno u odnosu na europska start-up poduzeća; poziva Komisiju i države članice da izrade sveobuhvatne planove i strategije za iskorištavanje tehnoloških inovacija za koje su zaslužna start-up i scale-up poduzeća kako bi se promicala konkurentnost i ostvarili klimatski ciljevi;

Pristup podacima

37. potiče Komisiju da omogući uvid u javne podatke u stvarnom vremenu kako bi se osnažilo bolje donošenje odluka i potaknule inovacije za start-up i scale-up poduzeća i istodobno zaštitili osobni podaci i drugi podaci osjetljive prirode, u skladu s postojećim zakonodavstvom EU-a o podacima; poziva Komisiju da u okviru za pristup financijskim podacima surađuje s industrijom kako bi se uspostavili dosljedni i usklađeni standardi za skupove financijskih podataka, kao i okvir za osiguravanje pouzdanije, učinkovitije i inovativnije razmjene financijskih podataka među poduzećima, trećim stranama i vladama;
38. poziva Komisiju da osigura usklađenu i učinkovitu provedbu najnovijih digitalnih propisa, posebno Akta o digitalnim uslugama⁸, Akta o digitalnim tržištima⁹, Akta o upravljanju podacima¹⁰, Akta o podacima¹¹ i predstojećeg Akta o umjetnoj

⁶ Više od 35 % podnositelja zahtjeva koji su dosad zatražili jedinstveni patent su MSP-ovi, u usporedbi s 20 % za uobičajene europske patente.

⁷ Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća koji je Komisija podnijela 16. ožujka 2023. o uspostavi okvira mjera za jačanje europskog ekosustava za proizvodnju proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija (Akt o industriji s nultom neto stopom emisija) (COM(2023)0161).

⁸ Uredba (EU) 2022/2065 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. listopada 2022. o jedinstvenom tržištu digitalnih usluga i izmjeni Direktive 2000/31/EZ (Akt o digitalnim uslugama) (SL L 277, 27.10.2022., str. 1.).

⁹ Uredba (EU) 2022/1925 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. rujna 2022. o pravednim tržištima s mogućnošću neograničenog tržišnog natjecanja u digitalnom sektoru i izmjeni direktiva (EU) 2019/1937 i (EU) 2020/1828 (Akt o digitalnim tržištima) SL L 265, 12.10.2022., str. 1.

¹⁰ Uredba (EU) 2022/868 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2022. o europskom upravljanju

inteligenciji¹²; poziva Komisiju i države članice da potiču ekosustav tržišta za neosobne podatke pod europskim vodstvom; predlaže razvoj okvira za usklađivanje postupanja sa skupovima podataka kao s imovinom u financijskom računovodstvu i izvješćivanju;

Inovacijski ekosustav i strukture za pružanje potpore

39. pozdravlja najavu o imenovanju izaslanika EU-a za MSP-ove; nadalje, naglašava potrebu da taj izaslanik provede sveobuhvatnu analizu i izdaje periodična izvješća o statusu europskih start-up i scale-up poduzeća, uključujući svakodnevne prepreke i poteškoće s kojima se suočavaju; potiče Komisiju da imenuje kontaktne točke za start-up i scale-up poduzeća u relevantnim glavnim upravama radi bolje koordinacije namjenskih politika; poziva Komisiju da uspostavi posebnu mrežu savjetnika za scale-up poduzeća u okviru Europske poduzetničke mreže;
40. naglašava temeljnu važnost stvaranja uključivog ekosustava start-up poduzeća koji svima pruža poslove s jednakim mogućnostima, uključujući mlade, etablirane stručnjake i podzastupljene skupine; poziva Komisiju i države članice da pokrenu proaktivne inicijative i politike kojima se aktivno promiče uključivost uklanjanjem sustavnih prepreka, pristranosti i predrasuda te poticanjem jednakih uvjeta za podzastupljene skupine; potiče razvoj relevantnih programa mentorstva, mogućnosti umrežavanja te obrazovnih i drugih inicijativa koje su posebno usmjerene na podzastupljene skupine;
41. poziva na udruživanje stručnog znanja putem strateških partnerstava, suradnje te razmjene znanja i resursa među akademskom zajednicom, dionicima iz industrije i vladinim agencijama, uz iskorištavanje njihovih zajedničkih prednosti i stručnosti u kontekstu strategija pametne specijalizacije;
42. preporučuje jačanje regionalnih ekosustava za start-up poduzeća kojima se povezuju lokalna razina, sveučilišta, poduzetnici, poduzeća i subjekti javnog sektora, među ostalim putem inovacijskih centara, inkubatora i pokretača poduzeća, kako bi se iskoristile prednosti i resursi svake regije; poziva Komisiju da na razini Unije bolje koordinira lokaliziranu inovacijsku politiku i inovacijsku politiku usmjerenu na izvrsnost; prima na znanje priče o uspjehu ekosustava start-up poduzeća i pouke izvučene iz njihovih iskustava; preporučuje da ti regionalni ekosustavi start-up poduzeća postanu forum na kojem predvodnici ekosustava mogu razmjenjivati ideje i najbolje prakse;

o

o o

24. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji te vladama država članica.

podacima i izmjeni Uredbe (EU) 2018/1724 (Akt o upravljanju podacima) (SL L 152, 3.6.2022., str. 1.).

¹¹ Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća koji je Komisija podnijela 23. veljače 2022. o usklađenim pravilima za pravedan pristup podacima i njihovu uporabu (Akt o podacima) (COM(2022)0068).

¹² Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća koji je Komisija podnijela 21. travnja 2021. o utvrđivanju usklađenih pravila o umjetnoj inteligenciji (Akt o umjetnoj inteligenciji) i izmjeni određenih zakonodavnih akata Unije (COM(2021)0206).

OBRAZLOŽENJE

Analiza start-up poduzeća i posebnih izazova

Start-up i scale-up poduzeća imaju ključnu ulogu u poticanju inovacija, otvaranja radnih mjesta i gospodarskog rasta u EU-u. Međutim, suočavaju se s brojnim izazovima koji otežavaju njihov razvoj i rast.

1. Ograničen pristup financijskim sredstvima: Pristup kapitalu i dalje je znatna prepreka za start-up i scale-up poduzeća. Mnoga od tih poduzeća imaju poteškoća u osiguravanju ulaganja u ranoj fazi, posebno rizičnog kapitala i poduzetničkog kapitala, koji su ključni za širenje poslovanja, razvoj proizvoda i ulazak na nova tržišta. Komisija i države članice moraju poboljšati mehanizme financiranja i stvoriti poticajno okruženje za privatne ulagače kako bi poduprli start-up i scale-up poduzeća.

2. Regulatorno opterećenje: Start-up poduzeća često se suočavaju sa složenim i opterećujućim propisima koji ometaju njihov rast. Usklađenost s propisima povezanim sa zaštitom podataka, pravima potrošača, intelektualnim vlasništvom i oporezivanjem mogla bi predstavljati izazov za poduzeća u ranoj fazi s ograničenim resursima. Pojednostavnjenje propisa, provedba jasnih smjernica i pružanje regulatorne potpore prilagođene potrebama start-up poduzeća ključni su za poticanje povoljnog okruženja.

3. Privlačenje talenata: Za poticanje inovacija i rasta start-up poduzeća trebaju kvalificiranu radnu snagu. Međutim, privlačenje i zadržavanje talenata može biti izazov zbog konkurencije od strane etabliranih poduzeća te ograničenih resursa za konkurentne pakete naknada. Poboljšanje poduzetničkog obrazovanja i promicanje digitalnih vještina u EU-u ključni su koraci za rješavanje problema nedostatka talenata.

4. Pristup tržištu i tržišno natjecanje: Širenje izvan nacionalnih granica ključno je kako bi start-up i scale-up poduzeća mogla pristupiti većim tržištima i kako bi se potaknula međunarodna konkurentnost. Međutim, snalaženje u različitim propisima, kulturnim preprekama i izazovima specifičnima za tržište može predstavljati izazov. Komisija i države članice trebale bi olakšati prekogranično djelovanje usklađivanjem propisa, pružanjem potpore ulasku na tržište i promicanjem međunarodne suradnje.

5. Inovacijski ekosustav i strukture za pružanje potpore: Stvaranje poticajnog ekosustava ključno je za uspjeh start-up poduzeća. Pristup inkubatorima, akceleratorima, programima mentorstva i mogućnostima umrežavanja pomaže start-up poduzećima da razviju svoje proizvode, povežu se s ulagačima i steknu uvid u tržište. Jačanje postojećih struktura potpore, poticanje suradnje između start-up poduzeća i etabliranih poduzeća te promicanje razmjene znanja ključni su elementi uspješnog ekosustava start-up poduzeća.

Zaključak

Kako bi se iskoristio puni potencijal start-up i scale-up poduzeća u poticanju inovacija i jačanju industrijske i tehnološke konkurentnosti EU-a, potrebno je poduzeti sveobuhvatne mjere. Svladavanjem izazova kao što su ograničen pristup financiranju, regulatorno

opterećenje, stjecanje talenata i pristup tržištu, EU može potaknuti povoljno okruženje za napredak tih poduzeća. Ključno je da Komisija, države članice i relevantni dionici surađuju u provedbi ciljanih politika, čime se u konačnici jača položaj EU-a kao globalnog predvodnika u području inovacija i tehnologije.

**PRIOLOG: SUBJEKTI ILI OSOBE
OD KOJIH JE IZVJESTITELJICA PRIMILA INFORMACIJE**

U skladu s člankom 8. Priloga I. Poslovnika, izvjestiteljica izjavljuje da je tijekom pripreme izvješća, prije njegova usvajanja u odboru, primila informacije od sljedećih subjekata ili osoba:

Subjekt i/ili osoba	
1.	France Digitale
2.	BESCO
3.	Allied for Startups (savez za novoosnovana poduzeća)
4.	Europski patentni ured
5.	NOVE
6.	NetZero
7.	Dioxycycle

Navedeni popis sastavljen je pod isključivom odgovornošću izvjestiteljice.

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	28.11.2023
Rezultat konačnog glasovanja	+ : 49 - : 2 0 : 5
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Nicola Beer, Tom Berendsen, Vasile Blaga, Paolo Borchia, Marc Botenga, Cristian-Silviu Buşoi, Jerzy Buzek, Ignazio Corrao, Beatrice Covassi, Ciarán Cuffe, Josianne Cutajar, Nicola Danti, Valter Flego, Niels Fuglsang, Lina Gálvez Muñoz, Jens Geier, Nicolás González Casares, Bart Groothuis, Christophe Grudler, Robert Hajšel, Ivars Ijabs, Romana Jerković, Izabela-Helena Kloc, Zdzisław Krasnodębski, Georg Mayer, Marina Measure, Iskra Mihaylova, Angelika Niebler, Johan Nissinen, Mauri Pekkarinen, Mikuláš Peksa, Tsvetelina Penkova, Morten Petersen, Clara Ponsatí Obiols, Robert Roos, Sara Skyttedal, Maria Spyraiki, Riho Terras, Patrizia Toia, Henna Virkkunen, Pernille Weiss
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Pascal Arimont, Franc Bogovič, Damien Carême, Francesca Donato, Matthias Ecke, Marian-Jean Marinescu, Alin Mituța, Jutta Paulus, Massimiliano Salini, Ernő Schaller-Baross
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Carmen Avram, Peter Jahr, Virginie Joron, Ljudmila Novak, Milan Zver

KONAČNO POIMENIČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU

49	+
ECR	Izabela-Helena Kloc, Zdzisław Krasnodębski
ID	Paolo Borchia
NI	Francesca Donato, Clara Ponsatí Obiols
PPE	Pascal Arimont, Tom Berendsen, Vasile Blaga, Franc Bogovič, Cristian-Silviu Buşoi, Jerzy Buzek, Peter Jahr, Marian-Jean Marinescu, Angelika Niebler, Ljudmila Novak, Massimiliano Salini, Sara Skytvedal, Maria Spyrali, Riho Terras, Henna Virkkunen, Pernille Weiss, Milan Zver
Renew	Nicola Beer, Nicola Danti, Valter Flego, Bart Groothuis, Christophe Grudler, Ivars Ijabs, Iskra Mihaylova, Alin Miţuţa, Mauri Pekkarinen, Morten Petersen
S&D	Carmen Avram, Beatrice Covassi, Josianne Cutajar, Matthias Ecke, Niels Fuglsang, Lina Gálvez Muñoz, Jens Geier, Nicolás González Casares, Robert Hajšel, Romana Jerkovič, Tsvetelina Penkova, Patrizia Toia
Verts/ALE	Damien Carême, Ignazio Corrao, Ciarán Cuffe, Jutta Paulus, Mikuláš Peksa

2	-
The Left	Marc Botenga, Marina Mesure

5	0
ECR	Johan Nissinen, Robert Roos
ID	Virginie Joron, Georg Mayer
NI	Ernő Schaller-Baross

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani